

Umelec – prorok, blázon, alebo...?

Potrebuje Cirkev umelcov alebo len dekoratérov, ilustrátorov a zaplňovačov bielych stien? Kto je umelec? Každý, kto robí "divné" veci?

„Vy, umelci, máte teda možnosť vymýšľať nové verzie sveta. A to je dôležité: nové verzie sveta. Schopnosť vniesť do dejín novosť. Preto Guardini hovorí, že sa podobáte aj na vizionárov. Ste tak trochu ako proroci. Viete sa pozerieť na veci do hĺbky aj do diaľky, ako strážcovia, ktorí prižmurujú oči, aby preskúmali horizont a nahliadli do reality za hranicami zdanlivého. V tomto ste povolání uniknúť sugestívnej sile tej údajnej umelej a povrchnej krásy, ktorá je dnes rozšírená a často sa podieľa na ekonomických mechanizmoch, ktoré vytvárajú nerovnosti. Táto krása nepriťahuje, pretože je to krása, ktorá sa rodí mŕtva. Nie je v nej život, nepriťahuje. Je to falošná, kozmetická krása, make-up, ktorý zakrýva, namiesto toho, aby odhaľoval. {...} Vy si od tejto krásy udržiavate odstup, vaše umenie chce pôsobiť ako kritické svedomie spoločnosti, odstraňuje závoj z toho, čo sa nám zdá už poznané a jasné. Chcete ukázať to, čo núti ľudí premýšľať, čo ich núti byť ostražitými, čo odhaľuje skutočnosť aj v jej protirečeniach, v jej aspektoch, ktoré je pohodlnejšie alebo výhodnejšie nechať skryté. Podobne ako biblickí proroci nás konfrontujete s vecami, ktoré nás niekedy trápia, kritizujete dnešné falošné mýty, nové modly, banálne diskurzy, nástrahy konzumu, úskoky moci.

...ste strážcami pravého náboženského zmyslu, niekedy banalizovaného alebo komercializovaného. Tým, že ste /prorokmi/ vidiacimi, strážcami, kritickými svedomiami, cítim, že ste spojencami mnohých vecí, ktoré sú mi blízke...”

Z príhovoru Svätého Otca Františka umelcom, v Sixtínskej kaplnke 23. 6. 2023:

https://www.teplicka.org/wp-content/uploads/2024/01/PRIHOVOR-SVATEHO-OTCA-FRANTISKA-UMELCOM_23.6.2023.pdf Originál textu s fotografiami: <https://www.vatican.va/content/francesco/en/events/event.dir.html/content/vaticanevents/en/2023/6/23/artisti.html>

Nemali by sme si umelkyne a umelcov zamieňať s remeselníkmi, „okrášľovačmi“, zaháňačmi nudy, reklamnými zamestnancami, agitátormi (nielen) politických osôb alebo cieľov, pracovníkmi v showbiznise, ani s kvalifikovanými arteterapeutmi, či nejakými vizuálnymi anesteziológmi. Pre materialistický pohľad vidíme pričasto iba výkony, ceny, množstvá a zabúdame si klásť základnú otázku detí a filozofov: Prečo?

Starozákonným prorokom je ten, ktorý poukazuje na to najdôležitejšie - Boha a Božie veci. Poslanie umelkyň a umelcov je pýtať sa na základný zmysel vecí, ľudí, života. Preto nás núti domyslieť do dôsledkov naše predstavy a mylné predsudky, vidieť aj to, čo by sme radi pohodlne zabudli a premĺčali, komunikovať, otvárať... Preto nám prinášajú 'divné' veci, ktoré nás môžu v dobrom slova zmysle vyrušiť.

Hostia:

dp. Mgr. et Mgr. Tomáš Krampľ

Vyštudoval klasickú archeológiu a históriu na Trnavskej univerzite a následne katolícku teológiu na Univerzite Komenského v Bratislave. V súčasnosti pôsobí ako kaplán v Katedrále sv. Martina a je tiež poverený duchovnou starostlivosťou a pastoráciou o študentov na internáte Svoradov.

doc. Mgr. Peter Megyeši, PhD

Docent na Katedre dejín a teórie umenia Filozofickej fakulty Trnavskej Univerzity v Trnave a vedecký pracovník na Ústave dejín umenia SAV v Bratislave. Venuje sa výskumu umenia stredoveku a raného novoveku, ikonografii, ikonológii, emblematicke, ale aj reflexii súčasného umenia a problematike interpretácie. Autor odborných recenzií a kurátor výstav súčasného umenia.

Moderátor:

Ján Barčiak

Študent žurnalistiky na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave, absolvent Kolégia Antona Neuwirtha.

Stretneme sa **pondelok 19. februára 2024 o 19.00** v Pastoračnom centre pri kostole Kráľovnej rodiny na Teplíckej ulici v Bratislave.

Česká a slovenská architektúra. Panoráma architektúry 1918 – 2023

Najrozsiahlejšia retrospektíva architektúry v našich krajinách predstavuje viac ako 500 najvýznamnejších architektonických diel autorov, pôsobiacich od začiatku 20. storočia až po súčasnosť.

Pozývame na spoločnú návštevu výstavy **v sobotu 24. februára o 14.15 pred kostolom Kráľovnej rodiny na Teplickej alebo o 15.00 na Bratislavskom hrade pri pokladni** na Čestnom nádvorí (napravo za sochou Svätopluka). Sprevádzať nás bude niekoľko z vystavujúcich architektov.

.....

Diskusné stretnutia vychádzajú z myšlienok prebiehajúcej synody o synodalite pápeža Františka. Usilujú sa napomôcť rozvoju dialógu medzi Cirkvou a svetom súčasného umenia, nadväzujú na syntézu synodálnej skupiny Umenie a Cirkev: www.teplicka.org/wp-content/uploads/2023/12/1_Umenie_a_Cirkev_synteza_synodalnej_skupiny_o.pdf

Informácie k cyklu Patrí súčasné umenie do liturgického priestoru? nájdete tu: <https://www.teplicka.org/synoda-u-nas/>

Zvukový záznam z predošlých stretnutí: Spotify podcast Farnosť Teplicka Bratislava <https://open.spotify.com/show/37Ax1IEdQbg626pwl6m362>